

Nemti Község Polgármesterétől

Nemti, Kossuth út 28.

2013. évi költségvetési koncepció

Tisztelt Képviselő-testület!

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § (1) bekezdésében előírt kötelezettségnek megfelelően az alábbiak szerint terjesztjük elő az Önkormányzat 2013. évi költségvetési koncepciójára készített javaslatot.

A koncepciót az 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 26. § (1) bekezdésének megfelelően a Magyar Köztársaság 2013. évi költségvetéséről szóló törvény tervezete annak általános és fejezeti indokolása, valamint az Állami Számvevőszék költségvetési törvényjavaslatról készült véleményezése alapján állítottuk össze. A tervezés jelenlegi szakaszában a feltételek nem teljes körű ismerete mellett is meg kell határozni a koncepcionális célokat, valamint számba kell venni az átengedett illetve helyben képződő bevételeket és az ismert kötelezettségeket. A koncepcionális célok meghatározásánál feltétlenül fontos az előző évek során érvényesülő gazdasági tendenciáinak, valamint az egyes közigazgatási, közoktatási feladatok állami fenntartásba kerülésének gazdálkodásra vonatkozó várható hatásának vizsgálata, az önkormányzatnál és intézményeinél maradó feladatok áttekintése.

A korábbi évek tervezési gyakorlatához hasonlóan a 2013. évi költségvetési koncepció is egy rendkívül bizonytalan nemzetközi és hazai gazdasági, pénzügyi és jogi környezetben fogalmazható meg. Bizonytalansági tényezőként kell számolnunk a jogi-szabályozási környezet változásaival, az állami támogatások jelentősen átalakuló rendszerével. Az ötv. feladatainkat meghatározó részének hatályba lépése, a fokozódó állami szerepvállalás a közszférában átalakítja működésünk szervezeti kereteit, a formálódó feladat-finanszírozási rendszer pedig hosszabb távon is behatárolja az önkormányzat mozgásterét.

Az önkormányzatok 2013-ban hitelforrások nélkül mintegy 2200 milliárd forinttal gazdálkodhatnak, amelyhez a központi költségvetés mindössze 647,209 milliárd forintot biztosít. **2013-tól az önkormányzati feladatellátással együtt alapjaiban változik a finanszírozási rendszer is.** Az új finanszírozási struktúra elszakad az eddigi jellemzően normatív támogatási rendszertől. E szempontból kiemelkedő szerepe van az ágazati feladatok meghatározásának, a kötelező önkormányzati feladatok és helyi közügyek szétválasztásának.

Az önkormányzatoknál maradó feladatok nagyobb részét a klasszikus értelemben vett önkormányzati feladatok (igazgatási feladatok, településüzemeltetés, közvilágítás, helyi adóztatás, stb.) teszik ki. Ezen helyi közügyek ellátását egy- az önkormányzatok jövedelemtermelő képességétől függő- általános jellegű támogatás szolgálja 2013-tól. Jövő évtől az eddigi jövedelmkülönbség-mérséklés helyett az átalakított támogatási rendszer egésze, benne pedig elsősorban az általános támogatás segíti hozzá az önkormányzatokat az egyenlő esélyű feladatellátáshoz. **Az általános támogatás lényege, hogy a települési önkormányzatok az új önkormányzati törvényben meghatározott, célzott támogatással nem támogatott feladataihoz kapcsolódó, elismerhető kiadást csökkentik a helyi bevételekkel** (a gépjárműadó önkormányzati része, az iparüzési adó esetében az elvárt összeg, valamint az egyéb helyi adók összegének fele), és az ezt követően fennmaradó különbözethez

ad a központi költségvetés támogatást. A költségvetési törvényjavaslat szerint a helyi adó-így például az iparüzési adó- rendszerét a finanszírozás átalakítása nem érinti. Az ebből származó bevétel továbbra is teljes egészében az önkormányzatok saját bevétele marad, és helyben járul hozzá a feladatokhoz. Az esetleges egyedi működési problémák kezelésére az új önkormányzati törvény előírásainak megfelelően kiegészítő támogatást lehetővé tevő tartalék, a közfeladatok változásaiból eredő, előre nem tervezhető kiadásokra szerkezetátalakítási tartalék előirányzat szolgál.

Tekintettel arra, hogy a kormány az állami feladatokat leválasztja az önkormányzati feladatokról, ezért a törvényjavaslatban a járási és a fővárosi hivatalok fenntartására mintegy 30 milliárd forintot a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (KIM) fejezetébe csoportosították át. A települési önkormányzatok működésének előirányzata 107 897 millió forint, ez oszlik meg egyebek mellett az igazgatással, településfejlesztéssel, ivóvízellátással, gazdaság szervezéssel, turizmussal, ifjúsági, nemzetiségi ügyekkel, közbiztonsággal, a helyi közösségi közlekedéssel, a hulladékgazdálkodással és a távhőszolgáltatással kapcsolatos feladatok között. A Belügyminisztérium feladatrendszere 2012-ben kibővült a közfoglalkoztatás rendszerének kiépítésével és működtetésével. **A 2013-as költségvetés a közfoglalkoztatási program hatékonyságának növelésével számol, a törvényjavaslat szerint ehhez a szükséges források rendelkezésre állnak. A közoktatás új rendszerében az önkormányzatok fő feladata az óvodai ellátás lesz, amelyhez a központi költségvetés több fajta támogatással is hozzájárul.** Az óvodapedagógusok és a nevelő munkájukat közvetlenül segítők bértámogatása az előirányzat 109 883,6 millió forinttal számol. Emellett kötött felhasználású támogatás illeti meg az óvodát fenntartó önkormányzatokat az óvodai nevelést biztosító eszközök és felszerelések beszerzéséhez, valamint a feladatellátásra szolgáló épület folyamatos működéséhez. Továbbra is önkormányzati feladat lesz a gyermekékeztetés.

A költségvetési törvényjavaslat megalkotói szerint az iskolai oktatás területén az állam jelentős terhet vesz le az önkormányzatok válláról azzal, hogy a pedagógusok és a szakmai munkát közvetlenül segítők bérének finanszírozását átvállalja. Ez az összeg részben a korábban is ilyen jogcímű állami támogatások, valamint az önkormányzatokat megillető gépjárműadó 40 százaléka, a helyben maradó személyi jövedelemadó közel fele, és a teljes illetékbevételek együttes összegének, a központi költségvetési támogatással való átkonvertálásából tevődik össze.

Központi szabályozás

A koncepció kialakításánál az államháztartási törvény előírásainak megfelelően a 2013. évi költségvetési törvény tervezetéből kell kiindulnia az önkormányzatoknak. A Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló törvényjavaslat, valamint a Magyarország 2013. évi központi költségvetését megalapozó egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslat 2012. június 15-én került benyújtásra az országgyűlésnek, de a koncepció készítés időszakában még **egyik törvénytervezet sem került elfogadásra. A koncepció kialakítását tovább nehezíti, hogy a költségvetési törvény tervezetéhez 323 módosító javaslat és 77 kapcsolódó módosító javaslat érkezett, valamint a költségvetési törvény végrehajtását megalapozó ágazati törvények illetve kapcsolódó egyéb jogszabályok jelentős része jelenleg is kidolgozás alatt áll.**

A feladatátrendeződés tehát a közoktatásban, a szociális és az igazgatási ágazatban egyaránt megfigyelhető lesz. A ma még az önkormányzati szervek (jegyző, polgármester) által ellátott államigazgatási feladatok mértéke mérséklődik, az ügyek zöme a 2013. január 1-jétől

létrejövő járási kormányhivatalokhoz kerül. E módosítások célja a mainál korszerűbb és hatékonyabb hatósági ügyintézés kialakítása, megszüntetve ezzel a korábban létező túlzottan bürokratikus, lassú és töredezett struktúrát. **A teljesen átalakuló jogszabályi környezet és a szinte követhetetlen jogszabályi változások, a végrehajtáshoz szükséges útmutatások hiánya, a települési önkormányzatok helyének, szerepének újrafogalmazása, a járási hivatalok kialakítása, az oktatási terület átszervezése ugyanakkor mind-mind olyan tényező, amely a költségvetés tervezését jelentős mértékben megnehezíti, sőt bizonytalanra teszi.** Ha csak azt nézzük: **jelenleg nem lehet tudni, hogy egyes szolgáltatásokhoz milyen mértékű normatívát biztosít majd az állam.** Ez viszont az egyik legkardinálisabb kérdés. A bevételi források jelentős csökkenésére tekintettel egy olyan intézményi struktúra kialakítása szükséges, amely hosszútávon biztosítja az önkormányzati támogatás összegének csökkenése esetén is a működést. Nehéz ebben az időszakban megbecsülni a bevételek és a kiadások várható alakulását, illetőleg nehéz megalapozott adatokon és tényeken nyugvó koncepciót a képviselő-testület elé terjeszteni, mindazonáltal a költségvetés mihamarabbi elkészítése pénzügyi kiszámíthatóságot jelenthet a település működéséhez. **A fesznek ígérkező költségvetést a törvényi szabályozás változásai miatt nem lehet hiánnyal tervezni.** A kiadások tervezésénél és a gazdálkodás folyamatában kiemelt szempontnak kell lennie tehát a takarékoság és a hatékonyság érvényesítésének. A legfőbb cél, hogy az önkormányzat zavartalan működését a takarékoság maximális figyelembevételével biztosítsa.

I.) Bevételek tervezése

A költségvetésben mind az intézményi, mind az önkormányzati saját bevételeket reálisan kell terveznünk ahhoz, hogy az állami költségvetésből kapott bevételekkel együtt teljesíthető kiadási szintet lehessen tervezni.

1. Központi költségvetési kapcsolatokból származó normatív állami hozzájárulások, támogatások és az átengedett bevételek alakulása:

A helyi önkormányzatok működésének általános támogatása:

A helyi önkormányzatok működésének általános támogatása új jogcímként szerepel a költségvetési törvény tervezetében. Az általános támogatás lényege, hogy a települési önkormányzatok az új önkormányzati törvényben meghatározott, célzott támogatással nem támogatott feladataihoz kapcsolódó elismerhető kiadásai csökkennek a helyi bevételek meghatározott mértékével (a gépjárműadó önkormányzatoknál maradó része, az iparüzési adó esetében az elvárt összeg, valamint az egyéb helyi adók összegének fele), és az ezt követően fennmaradó különbözethez biztosít a központi költségvetés támogatást.

Önkormányzatunkat kettő jogcímen érinti a támogatás, a település-üzemeltetéshez kapcsolódó feladatok ellátásánál a 2011. évi beszámolóban szereplő adatokat vettük figyelembe, a normatíva összege a végleges költségvetés elkészítéséig pontosításra kerül. **A települési önkormányzatok szociális és gyermekjóléti feladatainak támogatása** a rendszeres szociális segély 90%-os, a foglalkoztatást helyettesítő támogatás 80%-os, a lakásfenntartási támogatás 90%-os támogatási összegét, a hozzájárulás a pénzbeli szociális ellátásokhoz az önerő összegét tartalmazza. A szociális étkezés normatívája összeg a 2012. évi normatíva összegével azonos összegben került meghatározásra. **A települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása** a nyilvános könyvtári ellátási és közművelődési feladatokhoz biztosít fedezetet lakosságszám alapján.

2. Az átengedett bevételek rendszerének átalakítása:

A feladatváltozásból eredően a gépjárműadó átengedés mértéke csökken 100%-ról 40%-ra, továbbá a helyben maradó személyi jövedelemadó és ehhez kapcsolódva a jövedelemkülönbség mérséklés rendszere megszűnik, helyette az átalakított támogatási rendszer egésze, benne pedig elsősorban a fentebb említett általános működési támogatás segíti hozzá az önkormányzatokat az egyenlő esélyű feladatellátáshoz. A helyi adók – így az iparűzési adó – rendszerét a finanszírozás átalakítása nem érinti. Az ebből származó bevétel továbbra is teljes egészében az önkormányzatok saját bevétele marad, és helyben járul hozzá a feladatokhoz, de összegüket az általános támogatás kialakításánál figyelembe veszik.

Köznevelési normatívákat érintő változások:

- Az önkormányzatok fő feladata az óvodai ellátás lesz. A nevelőmunkához szükséges támogatást a központi költségvetés úgy bocsátja az önkormányzatok rendelkezésére, hogy az itt dolgozó – a szaktörvény feladatszerkezeti (csoport átlag létszám, foglalkozási időkeret, gyermekkel töltendő kötött idő) előírásai szerint elismert – pedagógus és a nevelőmunkát segítő létszám bérét a kereseteket meghatározó törvényi szabályozás kötelező szintjén teljes mértékben biztosítja.
- Az óvodák szakmai-dologi kiadásaihoz és üzemeltetéséhez a központi költségvetés célzott és nevesített támogatást biztosít

A gyermekétkeztetés szintén az önkormányzat feladata marad, finanszírozása változatlan marad az előző évekhez képest.

A Bányaterenye Kistérség Önkormányzatainak Többcélú Társulása munkaszervezetével történő előzetes egyeztetés alapján az óvodai, illetve iskolai étkeztetés normatíváját a társulás igényli meg, a normatíva által le nem finanszírozott összeget az önkormányzat átadott pénzeszközként biztosítja.

A pénzügyi ellátások terén fontos változás, hogy egyes segélyek kikerülnek a jegyző hatásköréből: a járások kialakításáról, valamint egyes ezzel összefüggő törvények módosításáról szóló törvény alapján 2013. január 1-jétől a normatív ápolási díjról, az időskorúak járadékáról a járási kormányhivatalok fognak dönteni. **A jegyzői hatáskörben levő segélyek a jövőben „létalapként” egyesülnek.** E kategória egységesebb rendszerként fogja össze a jelenlegi jövedelemhez, vagy különböző élethelyzetekhez kapcsolódó támogatásokat (megtartva ugyanakkor az egyes élethelyzetek különbözőségéből eredő eltéréseket).

A szakmai elképzelések szerint a létalap:

- **alaptámogatási komponense** nyújtana segítséget a kellő jövedelemmel nem rendelkező háztartásoknak úgy, hogy jövedelmüket egy meghatározott szintig kiegészíti (ide tartozna mostani foglalkoztatást helyettesítő támogatás, illetve a rendszeres szociális segély),
- **kiegészítő támogatási komponense** foglalná magába a háztartás társadalmilag elismert egyéb szükségleteinek biztosításához nyújtott támogatásokat (pl. a lakásfenntartási támogatást).

A hozzájárulás a pénzügyi szociális ellátásokhoz előirányzat a települések szociális kiadásai arányában elosztva a létalap-segélyek kifizetésének „önréséhez”, a közfoglalkoztatás keretében biztosítandó saját erőhöz, valamint az önkormányzatok saját hatáskörű krízissegélyezéséhez járul hozzá. A költségvetési tervezés gyakorlatának

megfelelően továbbra is legfontosabb feladat a költségvetési intézményrendszer működőképességének fenntartása és az önkormányzat kötelező feladatainak ellátása.

Saját bevételek

Intézményi működési bevételek

Az intézményi saját bevételek az alaptevékenységgel összefüggő szolgáltatások ellenértékéből, továbbszámlázott közüzemi díjakból, a helyiségek, eszközök tartós és eseti bérbeadási díjából, valamint az egyéb bevételekből tevődnek össze. Tervezésük a 2012. évi teljesítés adatok alapján történt.

Sajátos működési bevételek esetében a 2012-es év teljesítési adatai alapján számoltunk.

A működési célú átvett pénzeszközök keretszámának kialakításánál a tényadatok és az ismert változások figyelembevételével számoltunk, az előző évhez képest jelentős változás nem várható.

A háziorvosi, valamint védőnői szolgálat működéséhez az OEP-től átvett pénzeszközök továbbra is biztosítottak, ez az összeg azonban nem fedi le teljes egészében a működést.

Felhalmozási és tőke jellegű bevételek

Bevételeként a kommunálisadó bevétele szerepel.

II. Kiadások tervezése

A működési kiadások közé tartoznak a személyi juttatások és a dologi kiadások, amelyek évek óta a költségvetési kiadások 70 %-át tették ki.

1. Személyi juttatások és járulékok

A személyi juttatások kiadásainak nagyságát elsősorban a törvényi szabályozás határozza meg, ennek keretein belül tud az önkormányzat – figyelembe véve a költségvetési bevételek nagyságára - az egyes nem kötelező juttatás típusokról dönteni. **A köztisztviselői illetményalap és a közalkalmazotti bértábla a 2008. januári szinten van, továbbra is az akkori számítási szabályok érvényesek.** A 2013. évi költségvetési törvény tervezete szerint a jövő évben sem várható változás. A Közös Hivatal esetében a személyi juttatások továbbra is a gesztor önkormányzat költségvetésében szerepelnek.

2. Dologi kiadások

A dologi kiadások bővülésére a központi költségvetés nem nyújt támogatást. A dologi kiadásokat a 2012. évi teljesítésnek megfelelően terveztük. Mivel ezen kiadásokra nagymértékben hat az energia és az alapvető élelmiszerárak alakulása, így mindenképpen többletkiadás várható.

3. A működési célú pénzeszközátadás emelkedését az ellátottak számának növekedése okozza, koncepció szintjén 17 fő FHT-s és 2 fő szociális segélyes fővel számoltunk, lakásfenntartási támogatásra 43 fő jogosult. A szociális ellátásokban részesülők számát nagymértékben befolyásolja , hogy év közben az önkormányzat hány főt foglalkoztat közmunka keretében.

4. Támogatás értékű működési kiadás tekintetében kötelező és nem kötelező feladatokhoz kapcsolódó támogatásokkal számoltunk, nem kötelező feladat fedezetét az önkormányzatnak saját bevételeiből kell biztosítani, mivel a feladatalapú támogatás erre nem nyújt fedezetet.

5. Felhalmozási kiadások

2013. évi koncepcióban a Művelődési Ház felújításával számoltunk, az orvosi rendelő felújítására a pályázat benyújtása folyamatban van.

Tisztelt Képviselő-testület!

A költségvetés jelenlegi előkészítő szakaszában a **bevételek csak hozzávetőlegesen**, (a költségvetési törvény tervezete folyamatosan változik) a közigazgatás átszervezésére vonatkozó egyes jogszabályok még csak tervezetként érthetők el, a kiadások viszonylag nagy pontossággal becsülhetők. A költségvetési igények nagyságrendje alapján megállapítható, hogy **egyre nagyobb hangsúlyt kell fektetni az ellátandó feladatok súlyozására, a feladatellátás hatékonyságának javítására, a méretgazdaságosság szempontjainak kidolgozására**. Az előzetesen becsült adatokból kitűnik, hogy a megoldandó feladatok körében rangsorolni kell, **a bevételek függvényében felül kell vizsgálni az önként vállalt feladatok finanszírozását**.

Az előzőek alapján a következő határozati javaslatot terjesztjük a Tisztelt Képviselő- testület felé:

Határozati javaslat

1. A Képviselő-testület megtárgyalta az önkormányzat 2013. évi költségvetésének koncepciójával kapcsolatos előterjesztést, és azt a 2013. évi költségvetés készítés kiindulási alapjának tekinti.
2. A Képviselő-testület az önkormányzati gazdálkodás feltételrendszerének figyelembevételével a következő célkitűzések, prioritások előtérbe helyezését tartja szükségesnek a költségvetés készítése során:
 - Elsődleges cél a költségvetési egyensúly megteremtése, a község működőképességének megőrzése, a kötelező önkormányzati feladatellátás feltételeinek biztosítása.
 - A rendelkezésre álló pénzügyi keretek között fedezetet kell biztosítani a megfogalmazott feladatokra.
 - Még fokozottabb erőfeszítéseket kell tenni a saját források kiegészítésére úgy a pályázatokat, mint a vállalkozási tőkét érintően.

Határidő: a végleges költségvetés összeállításáig, illetve értelemszerűen

Felelős: Erős Róbert polgármester

